

Szabadság

A Magyar Népi Szövetség
udvarhelymegyei hetilapja

Megjelenik minden kedden reggel
Felelős szerkesztő: Imets János

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Székelyudvarhely, Kossuth-utca 16

A nép tanítóihoz

A tanfolyam befejeződött! Tanítók, tanárok, akik 10 napon keresztül képezték magukat az új feladatok elvégzésére hazamentetek munkahelyeitekre. A sok tudás, a sok meglátás amit a tanfolyamokon nyertetek olyan veles bennetek, amely gazdag aratást ígér. Ennek a gazdag aratásnak a nép lesz az élvezője.

Uj nemzedéket fogtok nevelni a marxi-lenini és sztálini ideológia alapján. Feleleteiből, vitáitokból, dolgozataitokból és egész magatartásotokból kitűnt, hogy a szocializmus felé haladó népi demokráciának tántoríthatatlan követői, hirdetői lesztek. Erre el is köteleztétek magatokat.

Ebben a szellemben biztositottátok a Román Munkás Pártot és a kormány-szerveket arról, hogy városban és falun, iskolában és iskolán kívül egyaránt a dolgozó nép öntudatos harcosai lesztek. Ezért vállaltátok, hogy harcolni fogtok az írástudatlanság kiküszöböléséért, a nép kultúr-színvonalának emeléséért, a dolgozók politikai és ideológiai színvonalának fejlesztéséért, tudatosítva bennük a Marx, Engels, Lenin és Sztálin tanításait.

Vállaltátok, hogy minden erőttökkel az együttélő népek barátságának kimélyítését, a sovinizmus leküzdését szolgáljátok. Vállaltátok, hogy az ifjúságot a proletár erkölcs és az osztályharc szellemében fogjátok nevelni.

Hitet tettetek a Szovjetunió iránti szeretetről, az „ARLUS” munkájában való tevékeny részvétellel, hogy ezáltal is elmélyítsétek a szovjet-román barátságot. Arra is vállalkoztatok, hogy a szomszédos népi demokráciák megismerését elősegítitek, hogy így minél szorosabb szövetség és barátság fejlődjön ki azokkal. Megfogadtátok, hogy cselekvő tényezői lesztek tanügyünk demokratizálódásának és a tanügyi reform maradéknélküli megvalósításának.

Elismertétek a munkásosztályt élcsapatnak, a Román Munkás Pártot irányítónak. Fogadtátok azt is, hogy elősegítitek, támogatjátok az élcsapatot irányító párt munkáját és hű őrizői lesztek alkotmányunk szellemének.

Hogy ezt el tudjátok végezni arra is vállalkoztatok, hogy a megkezdett alapra minden nap a tudás egy-egy tégláját rakjátok. A bírálattal és önbírálat fegyverét alkalmaztatok, hogy minden tény-

kedésben, magatartásokban meglátszodjon az öntudatos fegyelmezett nevelő.

A munka vállalásokat, meglátásokat csak akkor bírték értékelni, ha azokat munkahelyeiken a dolgozó nép érdekében valóra váltították. A tanfolyam értéke, a ti előbbrehaladásotok, a munkátokban fog meglátszani.

Komolyan számba kell venni azt, hogy a dolgozó nép töleitek azt várja, hogy mindenben vele együtt harcoljatok és dolgozzatok. Anynyira fog értékelni benneteket amennyiben ezt cselekszitek.

A MNSz a kizsákmányolás ellen

Uj feladatok előtt áll a Magyar Népi Szövetség, szögezte le a csikszeredai határozat. Ezeknek a feladatoknak egyik fő tényezője a harc a kizsákmányolás ellen, ami szoros összefüggésben van az osztályharcral.

A MNSz, ha valóban a széles dolgozó tömegek érdekeit akarja képviselni, természetesen nem térhet ki az osztályharcban való tevékeny részvétel elől. Ezzel a harcával elősegíti az embernek ember által való kizsákmányolásának megszüntetését, annak felszámolását és ezzel a harcával támogatja a soraink nagy többségét kitevő dolgozó földművesség harcát, az őt kizsákmányoló falusi tőkés ellen.

Ebben a harcban vezetőnk a munkás-osztály és annak élcsapata a Román Munkás Párt. A széles dolgozó tömegek, a dolgozó földművesség harca is csak a munkás osztály vezetésével válhat győzelmessé, mert ez az osztály birtokában van azoknak a feltételeknek, hogy az elavult tőkés, kizsákmányoló rendszert megsemmisítse és új, szocialista társadalom felépítését mozdítsa elő. Most amikor a Magyar Népi Szövetség, új választások előtt áll, az kell hogy legyen a főfeladatunk, hogy a vezetőség soraiból kiszorítsuk a kizsákmányoló, tőkés elemeket, mert ezek új feladataink megvalósításában feltétlenül akadályozóink lesznek. A Magyar Népi Szövetségnek ugy vezetőségében, mint társadalmi összetételében az eddiginél fokozottabb mértékben kell képviselnie fejlődő népi demokráciánk harci szellemét. Ez csak úgy lehetséges, ha következetesen a magyar dolgozó földművesek, a városi dolgozó kisemberek és a haladó értelmiségiek szervezete lesz és munkája irányításából kiküszöböl minden kizsákmányoló befolyást. El kell távolítani soraiból minden reakciós

és népellenes elemet.

Ha a most közeledő választások ebben a szellemben zajlanak le, bizalommal haladhatunk előre a munkás-osztály és annak élcsapata, a Román Munkás Párt által mutatott uton, népi demokráciánk elmélyítéséért, a dolgozó nép teljes jólétéért, a tartós békéért, a szocializmus építéséért.

Balázs Pál gyilkosainak példás megbüntetése

A bukaresti ítélőtábla III. tanácsa augusztus 24-én tárgyalta Balázs Pál lövétei demokráta harcos gyilkosainak bűnperét.

Bár még élénk emlékezetünkben vannak a bestiális gyilkosság részletei röviden felelevenítjük a történeteket.

1946 június 30-án tartotta meg országos kongresszusát a Magyar Népi Szövetség. A szervezetbe beforakodott magyar reakció sovinizsista és revizionista mesterkedéseivel akart zavart kelteni és segítségére lenni a demokráciát támadó román reakciónak, hogy kéz a kézben szolgálják a háborúra uszító imperiálista reakciót. A magyar demokrácia kiállotta az erőpróbát s a rendzavarók egységbontó kísérlete csufos kudarcba fulladt.

Ilyen parázs hangulatba érkezik haza Balázs Pál a Román Kommunista Párt lövétei szervezetének titkára. A demokrácia ellenségei Bence Rezső korcsmájában szedik magukba a bátorságot »hazafias cselekedetük» végrehajtására. A mitsem sejtő Balázs Pálra többen is rárohannak és a »hősök» háiba és mellbe szurják, majd a teljesen védtelen embert fasiszta-módra összetaposzák, lábba tiporják. A gyilkosok senkit sem engednek áldozatuk közelébe. Az egyik asszony vizet akar adni a vérben fetregő és

A RDNESz első megyei konferenciája Székelyudvarhelyen f. hó 29-én zajlott le. Az értékes konferenciát jövő számunkban ismertetjük részletesen.

A Szovjetunió békepolitikája

A napokban befejeződött belgrádi Duna-értekezleten világosan mutatkozott meg ismét az a különbség, amely az imperiálista és a demokratikus tábor között van. Ezen az értekezleten a dunaparti államok ismét azt láthatták, hogy a Szovjetunió következetesen sikraszállott a partmentális államok nemzeti érdekeinek védelmében, szabadságukért, függetlenségükért és szuverenitásukért. Az imperiálisták pedig mint az USA, Anglia és Franciaország mindent elkövettek, hogy ugynevezett szerzett jogukat megőrizhessék.

A Szovjetunió azt az álláspontot képviselte, hogy a Duna-kérdésben egyedül és kizárólag csak is a dunai népek dönthetnek és saját maguk határozhatnak sorsuk felett. Az imperiálisták fenyegetéssel, törvénycsavarással, zsákmányként akarták megszerezni a Duna vidékét. Hogy a tervük nem sikerült és, hogy ezen az értekezleten vereséget szenvedtek az mindenek előtt a Szovjetunióknak köszönhető.

A Szovjetunió következetes és helyes békepolitikájának elve alapján, melynek forrása a marxizmus, leni-

segtségért kiáltó embernek, de a fasiszta iskoláját kijárt gyilkosok még csak közelíteni sem engednek senkit.

»Nagyszerű mulatságot» eszelnek ki: gyászindulót énekelve áldozatukat körüláncolják. Amikor Balázs Pált felesége kiment a gyilkosok kezeiből, a haláltusáját vívó ember számára már nincs segítség. Másfél órával később meghal.

Ez a fasiszta módszerrel elkövetett politikai gyilkosság — mely világszerte óriási felháborodást keltett — a bukaresti ítélőtábla következő példás ítéletével nyert befejezést:

Lázár János 25 évi kényszermunka, Bence Rezső 20 évi fegyház, Török Mihály 15 évi fegyház, Márton István Gyula 10 évi fegyház, Fazakas Imre 18 évi kényszermunka, Ferenc József 15 évi fegyház és Demeter István 18 évi kényszermunka büntetésben részesült. Az ítélet az özvegynek és árvának 700 000 lej kártérítést állapított meg.

A történelem szármalmas szörnyesülteinek, — ahogy Gorkij a német fasisztákat találóan nevezte — tanításai a kis Lövéte községben is találtak követőkre. A demokratikus népbíróság ítélete figyelmeztető intés a fasiszta kacérkodó hazafi reakciónak.

Mi történik a nagyvilágban?

Kül- és belpolitikai tájékoztató

nizmus, védelmére kelt a dunai kisállamoknak az imperiálisták szemében. A dunai államok, amelyeket a Szovjetunió szabadított fel a hitelezés igája alól az első pillanattól fogva a Szovjetunió mellé sorakoztak fel, hogy így megszabaduljanak az imperiálisták kizsákmányolásától.

A Szovjetunió részére természetesen az, hogy a Duna-értekezleten bátran és következetesen sikrással a kis népek érdekéért, szabadságáért. A Szovjetunió külpolitikája demokratikus külpolitika, mely megfelel az ország belső szerkezetének és annak az ideológiának, (marxizmus-leninizmus) amely lehetővé tette a munkásosztály és a vele szövetségben lévő dolgozó parasztság győzelmét. A Szovjet külpolitika egyszerű, tiszta és világos, szemben az imperiálistákkal, akik cselvetéssel, rágalomokkal, fenyegetésekkel dolgoznak.

A szovjet külpolitika egyetlen mondatban meghatározható. Arra épül, hogy a világ sok száz milliónyi „egyszerű embere” két világháború borzalmai és szenvedései után békére vágyik.

Tapasztalatból tudjuk, hogy a Szovjetunió külpolitikájának célja a népek békéjének és szabadságának megvédelmezése. A Szovjetunió vezetői ezt számtalanszor bebizonyították. Sztálin generálistisztségben hangsúlyozta, hogy a Szovjetunió külpolitikája változatlanul az összes államokkal való gazdasági, politikai együttműködésre való törekvésen alapul, ebbe beleértve az Egyesült Államokat és Angliát is.

Molotov szovjet külügyminiszter a nagy októberi forradalom 30-ik évfordulóján tartott beszédében rámutatott arra, hogy meggyőződése szerint a különféle rendszerek között is lehetséges az együttműködés. Azonban, nyomban rámutatott arra is, hogy a Szovjetunió békét célzó együttműködési politikájával szemben az Egyesült Államok és Nagybritánia imperiálista, háborús-uzító politikát folytatnak. Éppen ezért szükséges, hogy a Szovjetunió és a béke táborban levő többi államok, valamint a világ dolgozóinak nagy tömegei fokozzák a küzdelmet, mindenféle háborús uszítás, elnyomás és kizsákmányolás ellen. A Szovjetunió a békéért küzdve maga mellett tudja a békeszerető népek millióit. A népeknek ez egy olyan hatalmas serege, amihez foghatóval nem rendelkeznek az imperiálisták és háborus kalandorok.

A most lezajlott Duna-értekezlet ismét a demokratikus erők növekedéséhez és megerősödéséhez vezetett. A dunai államok legtöbbször a Szovjetunió békepolitikáját támogatva, tovább halad a szociálisták megvalósítása felé vezető uton, megszabadulva az imperiálisták kizsákmányoló rabigájától, amelybe bele akarták kényszeríteni. Az imperiálista tábor a Duna-értekezleten kudarcot vallott. A Duna-értekezlet eredménye elsősorban a Szovjetunióknak köszönhető. A Szovjetunió eme újabb nagy külpolitikai sikere általános örömet kelt világszerte az öntudatra ébredt ember-milliókban, mert hiszen a Szovjetunió sikerében joggal látják a béke arcvonalának erősödését, saját szabadságuk biztosítását, azokon a térségeken is, ahol ma még az imperiálisták uralkodnak és a felszabadulásuk idejének közeledtét.

Székelykeresztúron és vidékén lakó hirdetőink hirdetésüket a Szabadság részére Székelykeresztúron a Király-testvérek fodorásüzletében adhatják fel.

A szovjetkormány megszünteti az amerikai konzulátusokat.

A már ismertett amerikai emberrablás miatt, melynek áldozatai szovjet állampolgárok voltak, Molotov szovjet külügyminiszter jegyzéket intézett az Egyesült Államok kormányához. A jegyzék élesen bírálja az amerikai hatóságok eljárását, akik a fehérgárdisták emberrablását támogatják és a szovjet konzulátus embereit megakadályozzák abban, hogy Kasienkina tanítónővel, aki kórházban fekszik, szabadon érintkezzenek. Végül megállapítja a jegyzék, hogy a szovjet kormány elhatározta, hogy azonnali hatállyal megszünteti az Egyesült Államokban levő két szovjet konzulátust és a kölcsönösség alapján megszüntetnek tekinti a vladivosztoki amerikai konzulátust és érvénytelennek tekinti a leningrádi amerikai konzulátus megnyitására vonatkozó szovjet-amerikai egyezményt.

Jugoszlávia.

Mind nagyobb hullámokat vet a Jugoszláv Kommunista Párt vezetői Titó, Kardelj, Dzsilas és Rankovics politikája és tevékenysége elleni tiltakozás. Legutóbb a Román Népköztársaságban élő szlávok demokratikus egyesületeinek központi bizottsága ítélte el határozatában Arsa Jovanovics meggyilkolását és az említett pártvezetők magatartását.

A Jugoszláv Szövetségi Köztársaság iráni követe is elítélte Titóék politikáját és kijelentette, hogy nem tér vissza Jugoszláviába, mert belátja, hogy téves uton haladnak a jelenlegi vezetők, ha azt képzelik, hogy a Szovjetunió segítsége nélkül meg tudják valósítani a szociálisták hazájukban.

Magyarországra szökött két jugoszláv katonatiszt.

Voislav Garcovics vezérkari százados és Lucsics György hadnagy teljes fegyverrel átszöktek a jugoszláv-magyar határon és jelentkeztek a magyar hatóságoknál. Mindketten tevékeny részt vettek a németek elleni partizán-harcokban. Kijelentették, hogy egyetértenek a tájékoztató iroda határozatával és azért hagyták el hazájukat, mert nem értenek egyet annak szovjet ellenes politikájával és nem voltak hajlandók szovjet állampolgárok után kémkedni.

Romániába menekült jugoszláv repülő-vezérőrnagy.

Pero Popivoda jugoszláv repülő-vezérőrnagy repülőgépen a Román Köztársaságba menekült. A jugoszláv vezérőrnagy kijelentette, hogy felelősnek érezte magát azért az elenséges kampányért, amit a jugoszláv kommunista párt jelenlegi vezetősége folytat a testvéri kommunista pártok és a kommunista front ellen. Amikor látta, hogy a vezetőség nem tér le az árulás útjáról a pártkongresszuson sem és nem változtat szovjetellenes magatartásán, továbbra is felfuvalkodott és hozzáférhetetlen marad, akkor határozta magát erre a lépésre, hogy Titó és vezetőtársai felelőségében ne osztozzék.

Palesztina.

Az arabok állandóan megszegik a fegyverszüneti egyezményt. A napokban 33 olyan „arabot” fogtak el a zsidó csapatok, akikről kiderült, hogy német SS katonák voltak.

Togliatti rádiónyilatkozata.

Togliatti az olasz kommunista párt főtitkára az olasz rádió igazgatóságához intézett nyilatkozatában kijelentette, hogy soha sem kérte Scelba belügyminisztert arra, hogy rendőrökkel őriztesse, mert ha ilyen intézkedéseket foganatosít a belügyminiszter, az csak azt a célt szolgálja, hogy az ő tevékenységét megfigyelje és ellenőrizze. Kifejti, hogy azt a békés régi szokását, hogy fegyveres őrizet nélkül járjon Róma utcáin, mindaddig nem tudja folytatni, amíg olyan ember áll a belügyminisztérium élén, mint Scelba.

Három millió mezőgazdasági munkás sztrájkja Olaszországban.

Az olaszországi szakszervezeti tanács felhívást intézett az ország mezőgazdasági munkásaihoz, hogy az olaszországi nagybirtokosoknak a munkások bérköveteléseivel kapcsolatos állásfoglalása miatt egy napos tiltakozó sztrájkot rendezzenek. A tiltakozó sztrájk a legnagyobb rendben folyt le és méltán döböntette meg a reakciós munkaadókat és a kormányt, hogy milyen egységesen tud fellépni 3 000 000 mezőgazdasági munkás.

Hewlett Johnson canterbury-i érseket nem engedik be Amerikába.

Az amerikai hatóságok megtagadták Hewlett Johnson érsektől az Egyesült Államokba való beutazási engedélyt, mert az érsek az amerikai szovjetbarátok egyesületének meghívására szándékozott New Yorkba utazni, hogy ott előadást tartson. Hewlett Johnson kijelentette, hogy, úgy látszik az Egyesült Államokban nem lehet kezdeményezni semmiféle tevékenységet, amely az Egyesült Államok és a Szovjetunió közötti közeledést elősegíti.

Haladó értelmiségiek világertekezlete Lengyelországban.

A népi demokratikus Lengyelország Úroclaw városában 53 nemzet tudósai, művészei, szellemi emberei gyűltek össze, hogy a világ dolgozóival való együttérzésüket kifejezzék és hogy hitet téve a béke mellett, tiltakozzanak a háborúra uszító imperiálista reakció ellen.

A világ értelmiségeinek színe-java jelent meg a kongresszuson. Munkájuk elé élénk érdeklődéssel néznek a világ békeszerető emberei.

Feloszlatták a vadász-és halász-egyesületeket.

As elnöki tanács legújabb rendelete értelmében megalakították a Román Népköztársaság Általános Vadászegyesületét. Az egyesületnek minden megyében lesz fiókja és azokban a városokban is, ahol több mint 100 vadász van. Az összes vadász- és halász-egyesületeket azonnal feloszlatták a rendelet és azoknak követeléseit és kötelezettségeit a Román Népköztársaság Általános Vadászegyesületére szállnak át.

Vagyonelkobzás tiltott határátlépés esetében.

A nagy nemzetgyűlés elnöki tanácsának rendelete értelmében a tiltott határátlépésért elítéltek összes vagyonát elkobozzák, de elkobozzák azok vagyonát is, akik a tiltott határátlépést elősegítik.

Harmincszázalékos árleszállítás a vendéglőiparban.

A minisztertanács augusztus 23-iki árleszállításának végrehajtása képpen a kereskedelemügyi minisztérium elrendelte, hogy a városok, falvak, fürdőhelyek területén lévő vendéglők és szállodák a hivatalosan benyújtott árjegyzékek árait 30 százalékkal kötelesek azonnal csökkenteni. Az árleszállítás minden hideg és meleg élelemre vonatkozik.

Az erdők védelme.

A megyei erdőellenőrök tanfolyamán Vincze János erdőügyi miniszter tartott előadást az erdővédelem elvéről és gyakorlatáról. Kifejtette, hogy az erdőkihágásoknak meg kell szűnniök és ezt a nép felvilágosításával kell elérni. Felhívta az erdőellenőrök figyelmét, hogy az ország erdőállományának védelmében tegyenek meg mindent a helyi közigazgatási szervek és a Román Munkáspárt támogatása mellett.

Az ARLUS munkája

Az Arlus megyei kulturosztálya augusztus 21-től augusztus 27-ig nagyszabású kiállítást rendezett. A mozi terem előcsarnokában szebbnél-szebb képekben gyönyörködhetett a város közönsége. A kiállítás anyaga Európa legnagyobb folyójának a Volgának szép tájait mutatta be a közönségnek. Már most felhívjuk a város közönségének figyelmét, hogy az Arlus megyei kulturbizottsága szeptember hó 12-ével kezdődőleg nagyszabású képkiallítást rendez. Ezen a képkiallításon a nagy szociálista haza 30 esztendő története szerepel képekben, azok a nagyszerű megvalósítások, melyek az emberiség életét szebbé, boldogabbá tették.

Kétnapos értekezletet tartott az udvarhelymegyei MNSz

A MNSz udvarhelymegyei szervezete két napos értekezleten dolgozta fel a közelgő szervezeti választásokkal kapcsolatos teendőket. Az értekezleten Jedlicska Tibor központi kiküldött részletes politikai és szervezeti tájékoztatót tartott.

A szervezeti választásokkal kapcsolatos gyakorlati utasítások alapján kell, hogy meginduljanak a munkálatok, hogy szervezeti életünk egészséges felépülését elérhessük. Tamás Sándor sajtó és propaganda felelős részletes ismertetést adott egy a kül- valamint a belpolitikai eseményekről. Ambrus János megyei keret-felelős a választásokat érintő munkákra hívta fel a kiküldöttek figyelmét.

Megjelent a „Marx Tökeje” című mű magyar nyelven.

Aratás és cséplés Udvarhely megyében

A kalászosok begyűjtését országosan befejezettek lehet tekinteni, kivéve olyan megyék kisebb vetésterületeit, ahol a hűvösebb légáramlatok, vagy a késői vetések akadályozták a beérést. Udvarhely megyében fokozott ütemben folyik a gabona betakarítási kampány és vége felé közeledik az aratás. A megye őszi és tavaszi búzájának 90 százaléka asztagokban várja a cséplőgépeket. F. hó 16 án kezdték meg a cséplést a megyében, 150 cséplőgép ontja a kenyérgabonákkal Udvarhely megyében. Édes muzsika a cséplőgépek zümmögése a megye dolgozó parasztságának, amely kemény, derekas munka után egyévi kenyérgabonához jut.

A megye dolgozói lelkesedéssel hajtották végre az aratási kampányt és tesznek eleget a beszolgáltatási kötelezettségüknek. Mi sem jellemzőbb erre, mint az, hogy amíg Marostorda és Csik megyékben naponta fordulnak elő a jegyzők és községi bírók részéről nagygazdákat pártoló beszolgáltatási szabotázsok. Udvarhely megyében szabotázscelekménynek számító szabálytalanság nem fordult elő. Még a nagygazdák is, kik a kis dolgozó parasztok beszolgáltatásához képest súlyosabb, de igazságos beszolgáltatásra kötelezettek, kivétel nélkül eleget tesznek az aratási, begyűjtési és beszolgáltatási szabályoknak.

Ennek a magyarázata abban rejlik, hogy a megyének 90% a »kis-

paraszt«, kik, mint a beszolgáltatás legfőbb őrői éberen őrködnek mindenütt. A kormány a cséplőgépek üzembehelyezésére egy millió kétszáz ezer lejt adott a megyének és ebből tökéletesen kijavították a cséplőgépeket.

Hogy az aratási és beszolgáltatási munka zökkenőmentesen és szabályosan zajlik, az a megyei begyűjtőbizottság érdeme is, mely a RMP irányítása mellett szem előtt tartva a kormány intézkedéseit biztosítja az aratási és beszolgáltatási munka sikeres befejezését.

Csak kisebb szabálytalanságok fordultak elő azzal, hogy a gabonabegyűjtő helybeli bizottságok és jegyzők helyet adtak a nagygazdák siránkozásának. Az almási jegyzőségen Jobb Dénes, a szentmártoniban pedig Szentpáli Pál jegyzők tévedtek így meg. A firtosmartonosi jegyző és segédjegyző a beszolgáltatással kapcsolatos hiányos irodai munkájuk miatt 5-5 napi fizetés-megvonás büntetésben részesültek.

A megyei gabonabegyűjtési bizottság jelentése szerint a legújabb rendeleteknek megfelelően a cséplési munkálatokat szeptember 15-ig be kell fejezni s ezért a megyefőnökség intézkedett a cséplési munkálatok meggyorsítása érdekében. Buzából a megye beszolgáltatási kvótája 286 tonna, a cséplési vámból 135 tonna, azaz összesen 421 tonna, rozsból begyűjtendő 16 tonna, árpából 34 tonna és zabból 2 tonna.

Dolgozók kezébe a dolgozók naptárát

Az országos szaktanács előrelátó gondoskodással tervbe vette, hogy az 1949. évre szükséges naptárral látja el a dolgozók tízezreit. Modern és izléses asztali, falra is felakasztható lesz a dolgozók naptára. Minden nap külön lapon szerepel, a lapok első oldalain a hónapot és napot mutató naptári jelzéseken kívül egy-egy kép is van, a szocializmus nagyjainak, a szocializmus diadalrajuttatásáért elesett hősöknek fényképei. Minden lap hátsó oldalán tanulmányok és nevelő célú ismertetések vannak. A naptár külön magyar és külön román nyelven jelenik meg. Ára kb. 100 lej. Előfizetések jegyzése szükséges, egyrészt az előállítással felmerülő költségek fedezésére, másrészt a szükséges példányszám pontos megállapítása végett. Az előfizetések bejelentésével egyidejűleg le kell fizetni 50 lej

előleget is, a különbözetet a naptár átvételekor kell kiegyenlíteni.

Elvtársak, naptárra szükség van, szüksége van minden egyes dolgozónak. Mindnyájan tudjuk, hogy egy jó naptár nélkülözhetetlen segítőeszköz munkánk megkönnyítésére.

Az országos szaktanács által kibocsátandó 1949. évi naptár a miénk. Segít munkánkban, tanít és nevel abban a szellemben, amelynek magaslátára csak sok tanulás után lehet eljutni.

A dolgozók naptárára az előfizetők gyűjtése megindult. Előfizetést elfogadnak az illetékes szakszervezetek vagy a megyei szaktanács (kulturoszta). Kötelességünk mindnyájunknak támogatni az OSzT munkáját, fogadjuk szeretettel és megértéssel az új naptár előfizetési felhívását. *Megeyi szaktanács.*

Ifjúsági rohammunka Szentkeresztbányán

Az ifjak egy nagy feladatot vállaltak. A népet akarják szolgálni és ezen keresztül akarják gazdaságilag és társadalmilag egyenlővé tenni a Román Népköztársaságban élő népet.

Ettől a nemes érzéstől fűtve állottunk ki augusztus 17-én, hogy a kitűzött cél felé tegyünk egy lépést. Munkavágytól égő arcok várták a gyár szíreájának felhangzását, azután vidáman, zászló alatt értünk kijelölt munkahelyeinkre a football-pályára, hogy azt rohammunkával rendbehozzuk.

Az IMSz helyi szervezete tagjainak 80 százaléka vett részt ezen a munkán, mert öntudatosak és szí-

vük mélyén él a szabadság szeretete. Ezt a szabadságot csak az öntudatos munkán keresztül tarthatjuk meg a jövő nemzedék számára.

A munkában különösen kitűntek: Szabó János, Bari Zsolt, Schnitzer Ignác, Svella Dezső és Máthé János.

Az állami vasúzet közleményei

Jelenleg raktáron van rud-vas, drótszeg, lánc, horgonyzott- és fekete vaslemez minden méretben, abroncsvas, butorrugó, mindenféle gazdasági szerszám, gépek. Épület- és butorvasalás. Zománcedény, öntött-vas zománc-edény és mindenféle háztartási cikkek. Tábla-üveg, festék áru u. m.: méz-, olaj- és

zománcfesték minden színben, olaj, ruha festék, meszelők, ecsetárak és kefék, karbid. A vasszakmához tartozó minden-nemű cikkek.

Utóbbi napokban beérkezett: 1 vagon üveg, 1 vagon ráfvas, 1 vagon marószóda, 1 vagon mosószóda, 1 vagon vegyes vasárú.

Utban van jelenleg 40.000 kg. vegyes vas, 20.000 sodronyszeg, 10.000 kg. lemez, 300 drb. kerék-

pár gumi, kerékpárok és motorke-rékpár, varrógép.

Az áruellátás annyira bővült már, hogy módunkban áll a szövetkezeten kívül a magánkereskedelem által is az árut a fogyasztókhöz juttatni. Naponta újabb és újabb árucikkek kerülnek a magánkereskedelemhez forgalombahozatal végett.

Az Igazgatóság.

Augusztus 23-ának ünneplése Székelykeresztúron

Nagyszámu közönség részvételével ünnepelte meg vasárnap Székelykeresztúr augusztus 23-ika évfordulóját. A mozi terem zsufolásig megtelt az érdeklődőkkel. Az ünnepséget a RMP helyi titkára nyitotta meg, majd a megyei kiküldött, a jelenlevő közönség szünni nem akaró eljenzése közepette tartotta meg be-

szédét.

A szép és felemelő ünnepség bizonyítéka annak, hogy népünk örökké áldani fogja mindazokat a demokratikus vezetőket, akik 1944 augusztus 23-án kivették országunkat a véres fasiszta háborúból és megteremtették népi demokráciánkat. *B. Zs.*

Ujjászervezték a RDNESz járási vezetőségét Székelykeresztúron

Folyó hó 22-én, Székely Franciska központi megbízott jelenlétében tartották meg a Demokrata Nők Szövetségének keresztúri járási nagygyűlését a Román Munkáspárt helyiségében.

A gyűlés résztvevőit a város polgármestere üdvözölte, majd a RMP járási titkára, a MNSz helyi elnöke, a Szakszervezet titkára, az Ekésfront és az IMSz kiküldöttjei beszéltek.

A központi kiküldött rövid beszédben rámutatott arra, hogyan alakult meg a DNESz. Ezideig, amint mondotta, a megyében és ebben a járásban is egy szűkkörű vezetőség volt, szükséges tehát, hogy a járási vezetőséget az előírásoknak megfelelően válasszák meg és azután folytassák az áldásos munkát, mert mindenkinek el kell ismernie, hogy a női munka igen fontos a szocializmus felépítésében.

E jelentésből kitűnt, hogy a szervezés beindítása Székelykeresztúron reményen felül sikerült és már az első héten 711 tagot irtak be. A falvakon a szervezés még nem tör-

ténhetett meg teljes mértékben. Ugyancsak megállapítható a jelentésből, hogy igen eredményes volt a munka gazdasági, kulturális és szociális téren is. A sajtó és propaganda téren is szépen dolgoztak. A Dolgozó Nők lapjának 150 előfizetője van Székelykeresztúron, míg a járás többi községeiben 200-220. Szociális téren kiemelkedőbb teljesítmények: a tejkonyha és a napközi otthon megszervezése, a szegény családok megsegítése, 10 gyermek nyaraltatása, szegény családok részére konzervek készíttetése, a hazatérő hadifogyók élelemmel való ellátása, 100 szegény gyermeknek ruhaneművel való részbeni ellátása. A lefektetett munkatervet 150 százalékban hajtották végre.

Miután egyes községek megbízottai ismertették munkaterveik végrehajtását, következtek a hozzászólások és kérdések, melyekre részletesen válaszolt a központi kiküldött.

Végül megválasztották az új titkárságot és kijelölték a megyei közgyűlésre kiküldendő tagokat.

Egészségügyi adó

Népköztársaságunk egészségügyi törvényei és rendeletei értelmében minden kereskedelmi és iparvállalat kötelezve van egészségügyi adó fizetésére. Ezen adót a megyei főorvosi hivatal pénzügyi szervei szabják ki az illetékes munkakamara javaslata és a pénzügyi hatóságok információi alapján. Kérjük az adózókat, tegyenek idejében eleget kötelezettségüknek annál is inkább, mivel ezeket az adókat egészségügyi intézményeink fenntartására és a nép-egészségügy emelésére fordítják különösképpen az anya- és csecsemővédelemre. Vármegyénk területén jelenleg 13 dietetikus tejkonyhát szereltünk fel és helyeztünk működésbe, ahol beteg kisgyermkek részére díjmentesen megfelelő ételeket osztanak ki. A megye területén naponta közel 3000 gyermek részesül étkeztetésben a napköziotthonokban. Ezekből látjuk, hogy ez az egészségügyi adó nemes célt szolgál és hozzájárul Népköztársaságunk kiépítéséhez.

**Befőttes és ugorkás üvegek
UMG I Sz-nál
vas, üveg és porcellán osztály**

Tanítók, tanárok, ideológiai önképzése Székelykeresztúron.

Székelykeresztúr nevelői kara tudja, hogy haladó szellemben való neveléshez elsősorban az szükséges, hogy maguk sajátítsák el a demokratikus eszméket. Ezért a MNSz tanügyi bizottsága keretében minden csütörtökön ideológiai értekezletet tartanak, amit megbeszélés, majd vita követ. Nemcsak a székelykeresztúri, hanem a környező falvak tanítóságából is sokan látogatják az értekezleteket. Ez az iskola f. évi március hónapjában kezdődött és előreláthatólag egész éven át tartani fog. Előadók a város tanítói és tanárai közül kerülnek ki.

— **Vöröskereszt-segély Székelykeresztúrnak.** Szilágyi Ignácné, a vármegyei Vöröskereszt Egylet elnöke, a napokban megjelent Székelykeresztúron és személyesen hozott ajándékul, szárított téasztát, szárdiniát, vajasturót, süritett tejet, teát, csokoládémorzsát, kekszet és toalettszappant. Ez az ajándék a napközi otthonoknak szól.

x Varrodába tanulót felveszek. Csanperlikné, Székelyudvarhely, Petőfi-utca 7 szám. x

TEJGAZDASÁGI ROVAT

Szerkesztőségünk ismerve a tejjgazdasági kérdések fontosságát és azt, hogy Udvarhely megye területén igen fejlett tejipari (tejszövetkezeti) hálózat van, a székelykereszturi „Transsylvania” vajgyárral közös megállapodásban lapunk hasábjain állandó tejjgazdasági rovatot nyit.

E tejjgazdasági rovatunkban helyet akarunk adni minden olyan tejjgazdasági vonatkozású közleménynek, amely e fontos gazdasági ágazat kérdéseinek megoldását, ügyeinek

Tejszövetkezetek és tejcsarnokok figyelmébe!

Vajgyárunk hálával vette tudomásul a „Szabadság” szerkesztőségének kedvező választát arra a kérésünkre, hogy adjon lehetőséget egy állandó jellegű tejjgazdasági rovat megindítására.

Felhívjuk a szövetkezeti tejszakosztályok, tejszövetkezetek és egyéb tejcsarnokok figyelmét a lapunk erre a rovatára és kérjük, kísérik ezt figyelemmel. Telepünk e rovat hasábjain minden tejjgazdasági vonatkozású közleményt, rendeletet és körlevelet közöl. Ugyanakkor ismeretterjesztő és tanítóközleményeket is közzé teszünk.

Az előfizetési ügyek egyszerűbb elintézése végett mi kiegyenlítjük az előfizetési díjakat, előlegezve ezt gyűjtőállomásaink terhére és a lappéldányokat minden érdekelt szövetke-

előbbrevitelét szolgálja és helyet adunk a székelykereszturi „Transsylvania” vajgyár, valamint a helybeli „Romlacta” ügynökség közleményeinek, hogy a megyében levő széleskörű tejjgazdasági és tejszövetkezeti hálózat ezután is összeköttetést tartsa fenn a központi szervekkel.

Igy kívánjuk elősegíteni arra hivatott intézményeinknek és vállalkozóknak a többtermelés érdekében kifejtett munkáját.

zetnek vagy tejcsarnoknak megrendeljük. A havi elszámolások során és teherbíróképességük szerint fogjuk az előfizetési díjat a gyűjtőállomások munkadíjából levonni.

Költségkímélés szempontjából, de köznevelési szempontból is ajánljuk, hogy a megküldött lappéldányokból egy-egy példányt a szövetkezet irattárában megőrizve, a többi példányokat adják el a községben és ezáltal is fedezhetik az előfizetési díjakat.

A számozott közlemények formájában közzétett utasításaink körlevéljellegűek és fölözőállomásainkkal szemben fennálló szerződésünk rendelkezéseinek megfelelő mértékben kötelezőek.

„Transsylvania” vajgyár
Székelykeresztur

Tervgazdálkodás vagy „Batyuzás”?

A fuzionált szövetkezetek új vezetőségeinek feladatairól

Az ország dolgozó tömegei hatalmas lelkesedéssel vesznek részt abban a munkában amelyet Népköztársaságunk kománya és a Román Munkáspárt vezetésével az összes demokratikus szervezetek az ország gazdasági fellendítésének érdekében végeznek. Hatalmas méretű tervgazdálkodás körvonalai bontakoznak ki előttünk.

Az országnak minden adata meg volt ahoz, hogy fejlett tejipart építsen ki és mégis csak itt-ott épültek korszerű vajgyárak és ezeknek megfelelő gyűjtési hálózatok. A háború a vidékünk szépen fejlett tejiparát is válságos helyzetbe sodorta. Az infláció korában virágzó feketézés már-már kiirihathatlannak látszó hagyományként vált rendszerré az udvarhelymegyei termelők és szövetkezetek soraiban. A megyében nagy mértékben folyik a tejtermék-batyuzás, ellentétben a higiénia és gazdaságpolitika minden mai követelményével.

Batyuzás.

Minden termelő, illetve minden tejcsarnok igyekezett ott értékesíteni az annyira keresett tejtermékeket, ahol a legjobban „megvaghatták” a vevőt. Tervszerűség, árucseré, bérek és árak viszonyának egyensúlya, egyenlő árelosztás, szociális szempontok, adózás, mindezek figyelmen kívül maradtak. A tejszövetkezetek abban látták feladatukat, hogy vagy saját maguk a termelőkkel közös számlán feketézték, vagy visszaadták kész termékeiket a termelőknek, hogy a vaj az immár minden községben található hivatalos feketézési kofák batyujából a gyengéltáplált munkásgyermekek kenyere helyett a sokpénzü spekuláns asztalára kerüljön.

Ennek az egészségtelen rendszernek hagyományai még ma is sok tejszövetkezetnél divatosak. Sokan nem akarják tudomásul venni azt, hogy az önző gazdasági kizsákmányolás, a minél több nyereséget összeharócsolás, a feketézés ideje lezárta. Ma a kormány intézményesen gondoskodik a szükségletek kielégítéséről, az árak igazságos elosztásáról és gondoskodik egyben az árak és bérek viszonyáról, amelyeket összhangban kell tartani. A termelés, értékesítés, áralakítás ezernyi kérdéseit egységes elvek alapján kerülnék megoldásra: a tervgazdálkodás alapján.

A szövetkezeti vezetők büne.

Udvarhely megye tejtermékeinek nagy része ma is batyukban kerül a fogyasztó centrumokba. Ennek a rendszernek legfőbb támogatói a szövetkezeti vezetők voltak, akik gyakran kényelmi szempontból, más-kor egyéni érdekből a kapzsi és fejelemzetlen nagytermelők és a hivatalos feketézők kívánságai szerint intézték a tejszövetkezetek ügyeit. Be kell látnia minden öntudatos szövetkezeti vezetőnek, hogy mennyire téves és káros fenti eljárásuk az ország és a köz szempontjából, mind nemzetgazdasági, mind gazdaságpolitikai tekintetben.

Tudnunk kell, hogy Udvarhely megyének havi tényleges vajtermelése kb. 20.000 kgr. Ebből a mennyiségből azonban csak kb. havi 4—5000 kgr. vaj kerül hivatalos irányítás alá. Megengedhető-e vajjon továbbra is, hogy havi 15—16.000 kgr. vaj zugpíacon kerüljön forgalomba?

Az új szövetkezeti vezetők feladata.

A tervszerűség és egységesítés érdekében történt meg legutóbb az egy községben levő különböző tárgyú szövetkezetek egyesítése. Az új szövetkezet a régi ágozatoknak megfelelő szakosztályokat létesített. Az új szövetkezetek élére mindenütt megbízható demokratikus gondolkodású vezetők kerültek. Pont ez a körülmény lesz az, amely véglegesen meg fogja szüntetni a tejipar udvarhelymegyei válságát, lévén itt a tejipar és a gyűjtési hálózat szövetkezeti alapokra helyezve.

Annak a káros rendszernek a meghonosulása, amelyet fennebb vázolunk, éppen a szövetkezeti vezetők büne. Azoknak a szövetkezeti vezetőknek, akik nem tudták vagy nem akarták felfogni azt, hogy a tejszövetkezeteknek fentvázolt működési módja nemzetgazdasági szempontból káros. Sok esetet ismerünk, ahol éppen a tejszövetkezeti igazgatósági tag volt az, aki tiltott fölözögépet tartott üzemben vagy aki a legjobb-

ban agitált a szövetkezet ellen. Nincs ezen mit csodálkoznunk, mert eddig iratlan törvény volt a szövetkezetnél az, hogy szövetkezeti vezető csak nagygazda lehet.

Megnyugvással állapítható meg, hogy több olyan szövetkezet, amely a fuzió során új, demokratikus gondolkodású vezetőséget kapott, összehasonlíthatatlanul jobb termelési eredményt mutat fel. Sajnos, ezeknek a szövetkezeteknek a száma egyelőre igen csekély, de az legyen a feladat, hogy minden tejszövetkezeti vezetőt győzzünk meg igazi hivatásáról.

Az egyesített szövetkezetek vezetői a néps a demokratikus szervezetek bizalmából kerültek a szövetkezetek élére, oda, ahol feladatok várnak rájuk, amely feladatoknak meg kell felelniök és minden törekvésükkel azon kell lenniök, hogy a vezetésük alatt levő kis termelőegység a kormány elgondolásaival és az ország gazdasági érdekeivel összhangban dolgozzék.

Tekonczia András.

Időszerű gazdasági kérdések

A cséplési munkák befejeztével a haladó földműves első kötelessége az őszi vetéshez a magot előkészíteni. Figyelemmel kell lenni arra a bölcs mondásra, hogy: »Aki ocsut vet, gazt arat.«

Első teendő a vetőmag helyes megválasztása és, ha módunkban van igyekezzünk csere utján jobb, nemes vetőmagot biztosítani. A vetőmag négy évenkénti cseréje mindig többlet terméshozammal hálálja meg ezt a gondosságot.

A vetőmag kitakarítása a következő lépés. Az utóbbi években nagyon sok rozssal és árpával tarkított buzavetést láttunk. Ennek kiűszöbölésére törekedni kell, köz- és magánérdekből, vetőmag csere, illetve szelektor segítségével.

Székelyföldön, különösen Udvarhely megyében az utóbbi években különösen sok kárt okozott a köüszög. A köüszög országos elhárópódzása 30%, de még 60%-os kárt is tett a buzákban. A fertőzött terméskből származó magot ne vessük el, hanem cseréljük ki, a beszerzett vetőmagot pedig gondosan csávázjuk, mert sok esetben a gondatlan csávázás eredményezi, hogy a veszélyes betegség ellen nem tudunk eredményesen védekezni. Határozottan állítható, hogy ha a csávázást szakszerűséggel végezzük, a várt eredmény nem marad el. Itt tudni kell, hogy a vegyi anyagokkal történő csávázással, pácolással csakis olyan gombabetegségek ellen lehet védekezni, amelyek a vetőmagvak utján terjednek. Pl. A buza köüszögje, árpa fedett porüszögje stb.

A gyakorlatban a vetőmagvak utján terjedő betegségek leküzdésére kétféle eljárás terjedt el. Az egyik a nedves eljárás, amelynél a vetőmagot gombaölő oldattal kezeljük, a másik a száraz eljárás, amikor a vetőmag felületét finom gombaölő porral vonjuk be. Az előbbi a vetőmag csávázás, vagy pácolás, utóbbi a vetőmag torozás.

A nedves csávázási eljárások közül a legelőkeltebb eljárás az u. n. Linhart-féle kosaras vagy folytatólagos csávázás. Ez áztató eljárás, amelynél a vetőmagot nem közvetlenül a kádban levő csávázó oldatba öntjük, hanem zsákkal bélelt vesszőkosarakba súlyesztyjük. A csávázásra 1% os rézgálic oldatot kell használni. A 2—3% os oldat nem csak anyagpazarlás, hanem a mag csi-

rázóképességére is káros hatása. Az áztatást 15 percig kell végezni, ezen idő alatt a kosárban levő magot állandóan keverjük, hogy az a csávázó szer minden részével alaposan érintkezze. A csávázási idő elteltével a kosarat kiemeljük a kádból s az azon keresztüli helyezett lécre tesszük, ahonnan az oldat visszafolyik a kádba. A csávázott magot arasznyi magasságban, száraz, szelős helyen széttergetjük, mert a nedves, nyirkos mag a vetőgép kanálaihoz tapad és így a vetőgép nem dobja ki. A száradás alig pár órát tart.

A második világháborút megelőző években igen elterjedt a száraz csávázás. Hígany, vagy arzén tartalmú készítményekkel történik. Ezt bakra helyezett forgatható hordóban szokták elvégezni. Egy mázsa vetőmaghoz 20—25 deka port számitunk. A dobben, illetve a hordóban a vetőmagot 10 percig kell forgatni. A porcsávázó szereklrel való védekezés a bizalom dolga és csak egy évnél nem régebbi gyártású anyaggal lehet biztos eredményre számitani.

A termeljünk többet és jobbat el jó vetőmag nélkül nem vihető keresztül és ezért a haladó földműves nem riad vissza a vetőmag előkészítésével járó munkáktól, mert tudja: »Ki mint vet, úgy arat.«

Méhészet

Az EMGE udvarhelyi kirendeltsége tudomására hozza a megye területén működő méhészeknek, hogy a napokban nagyobb mennyiségű méhetető cukor érkezik a kirendeltség címére. Akik erre igényt tartanak, igazolt méhészek és tagdíjukat rendezték, jelentkezzenek a kirendeltség vezetőjénél, Kossuth-utca 17., hová a méhcukor árát kg.-ként kb. 100 lejt előre kell befizetni. Az elkészített jelentezők részére a kirendeltségnek nem áll módjában a cukrot kiutalni.

EMGE.

Kivülről érkező cikket — bármilyen rövid legyen — azzal a feltétellel, hogy a következő keddi számban megjelenjék, péntek délen tul kivételesen sem fogadhatunk el.

Kritika és önkritika a gyakorlatban

A Román Munkáspárt központi vezetőségének politikai irodája Doncea Constantin argesi képviselő és bukaresti helyettes főpolgármester ügyében fontos határozatot hozott, amelyben nevezettnek párttaghoz nem méltó magatartását bírálja és bélyegzi meg. Tekintettel arra, hogy ebben a határozatban a Román Munkáspárt magasabbrendű erkölcsi felfogása alapján végzett komoly bírálatról van szó, érdemes közelebbről megvizsgálni a kérdést.

A politikai iroda megvizsgálta Doncea Constantin tevékenységét és megállapította, hogy, habár a párt megadta a szükséges segítséget, Doncea meg sem próbálta kiküszöbölni súlyos hibáit és elhajlását.

A politikai iroda az ügy részletes tárgyalása után az alábbi következtetéseket vonta le:

Doncea Constantin számos esetben letért a párt politikai irányvonaláról, eltávolodott a munkásosztálytól, melynek sorából származott, elszigetelte magát a párttól, megszegte a pártfegyelmet és a munkásosztályal és a Román Népköztársasággal ellenséges polgári elemekkel vette magát körül. Így eltávolodott az osztályharc vonalától és a polgári elemekkel való elvtelen együttműködés mocsarába süllyedt.

Képviselői és polgármesteri tevékenységében nem csak hogy elszigetelődött a párttól, hanem igyekezett a párt szervezeteit lealacsonyítani is. Embertársaival szemben nem viselkedett demokratikusan, az alárendelt ember mellősségérzetét megsértette, sőt a tettlegességig is elment, ami összeférhetetlen a munkásosztály pártjának erkölcsével. A munkásosztályt és annak tagjait lebecsülte és többre becsülte ezeknél a polgárság romlott klikkjeit.

A Román Munkás Párt leninista tanításából következő alapelveitől eltérően, hogy a Román Népköztársaság csak az Iparosítás útján tudja biztosítani a szocializmus építését (különösen a kohászati, fém-, petróleum- és bányászati ipar megteremtése és fejlesztése révén) és a párt ezirányú határozataival ellentétben, a jelenlegi viszonyok között felesleges, látványos építkezésekre költsékezett. Ezek is csak a saját népszerűsítését célozták.

Mint Bukarest helyettes főpolgármestere eleinte elfogadta a Román Munkáspárt központi bizottságának utmutatásait és így sikerült valamennyire feljavítani a főváros élelmiszer ellátását és sikerült végrehajtani néhány városfejlesztési munkálatot. Később azonban és különösen az utóbbi időben a központi bizottság utmutatásait nem követte, rendszertelen, tervszerűtlen munkálatakat végeztetett. Nagy összegeket fektetett be szükségtelen beruházásokba, felesleges hatóságainak előzetes engedélye nélkül és nem vette figyelembe a bukaresti dolgozók érdekeit sem. Sugárutak építése céljából épületeket bontatott le, habár Bukarestben is óriási a lakás-hiány. Az így elköltött hatalmas összegek nem volt költségvetési fedezet és így azokat a városi üzemek árkülönbözeteiből teremtette elő, amelyek továbbra is drágán árultak.

Törvénytelen illetékek bevezetésével megakadályozta a falu és a város közötti árucserforgalmat és így a főváros élelmiszerellátásánál drágulást idézett elő. Így megnehezítette a főváros ellátását és súlyos csapást mért elsősorban a dolgozókra. A városépítési munkáknál befejezett tények elé állította feleltéseit és a pártszerveket és minden

eredményt személyes művének igyekezett feltüntetni, hogy magát népszerűsítse. Elfelejtette, hogy a szérenység alapvető jelleme a kommunistának.

Munkatársai megválogatásánál minden éberséget mellőzött és így megbízhatatlan, korrupt, legnagyobb részt a tisztogatási eljárás során eltávolított elemeket gyűjtötte maga köré.

A politikai iroda bírálatával szemben Doncea Constantin először tagadással és hibáinak eltakarásával próbált védekezni és amikor végül magáévá tette az önbírálatot, az nem volt kielégítő. Ezért a politikai iroda a szervezeti szabályzat 45. szakasza alapján Doncea Constantint megróvásában és figyelmeztetésben részesítette és javasolta a főváros helyettes főpolgármesteri állásából való azonnali eltávolítását.

Ime egy munkáspárti tag felett

Befejeződött a tantestület nyári tanfolyama

Augusztus 25-én fejeződött be városunkban a tantestület nyári tanfolyama, mely a tanítók és tanárok ideológiai színvonalának emelését célozta.

A tanfolyamon 400 tanító és tanár vett részt. A tanfolyamot Pálffy Sándor igazgató és Horváth József aligazgató vezették, tíz előzőleg kiképzett lektor segítségével, akik a szemináriumi munkát irányították. Az ugynevezett ICD iskola előadói a város politikai vezetőségéből és a lektorokból kerültek ki. A naponként megtartott előadások felvetettek minden olyan problémát, ami a hallgatók előtt megnyitotta a kaput a sztálini-lenini tanok elsajátítása felé. Az előadásokon hallottakat a hallgatók lektorok vezetésével 3 órát tartó szemináriumi munkával mélyítették el.

A tanfolyamot írásbeli vizsgával fejezték be, majd teljes gyűlésen az igazgatóság, a lektorok, valamint a szeminárium felelősök mutattak rá a végzett munkára. A beszámoló után Pálffy Sándor a tanfolyam

gyakorolt komoly és alapos bírálat. A proletár erkölcs nem tűri meg, hogy azok, akik a munkáspárt révén magasabb pozícióba kerültek, hatalmukkal visszaéljenek. Doncea Constantint a politikai iroda határozata szerint elragadta a hatalomvágy és önimádat, alárendelt tisztviselivel durván bánt, nem nézte a dolgozók érdekeit, hanem egyéni felülnési vágyból célszerűtlen rombolásokat végzett és drágábbá tette a munkásság megélhetését. Az ilyen tevékenységek felett a proletár erkölcs öre, a Román Munkáspárt nem huny szemet, hanem komoly bírálat alá veszi minden mozzanatát, megpróbálja kiküszöbölni a hibákat és jó utra téríteni a megtévedtet. De ha ez nem sikerül, akkor büntetve sujt le és a proletár erkölcs ellen vétő tagját tisztségéből eltávolítja.

igazgatója összegezte az elért eredményeket. Ezek szerint a tanfolyam hallgatói fegyelmezett magatartás mellett, igen jó hangulatban, nagy lelkesedéssel sajátították el a hallottakat s úgy politikai, mint ideológiai színvonaluk sokat emelkedett. A tanfolyam eredménye azt a reményt kelti a vezetőségben, hogy tantestületünk elsajátítva a marx-lenini-sztálini tanokat, a Román Munkáspárt vezetésével mindenütt megvalósítja azokat a célokat, amelyeket a tanügyi reform eleje tűzött.

Köszönettel fordult a tantestület a Román Munkáspárt és a közoktatásügyi minisztérium felé, mert ezek áldozatot nem kímélve gondoskodtak arról, hogy a tanfolyam valóban komoly eredményre vezessen.

Az új nemzedék nevelése iránti felelősség tette szükségessé azt, hogy a tanárok és tanítók kiegészítsék hiányos politikai és ideológiai ismereteiket. A tiznapos tanfolyam alatt tapasztaltak azt bizonyítják, hogy ez teljes mértékben sikerült s a tanfolyam elérte kitűzött célját.

Székelyudvarhely páros négyévi munkája

Székelyudvarhely város a háboru befejezése óta 3 Küküllő-hidat épített, Népfürdő létesült, az első udvarhelyi gőzfürdővel, amelynek jelentőségét a közönség sajnos nehezen szokja meg. Új aszfaltjárdákat készítettek, utcarendezéseket és épületjavításokat végeztek.

Az idén, amikor az anyagbeszerzések nehézségei elmúltak, a város erejéhez képest különösen nagyarányú munkálatakat vett tervbe. Ezek egy részét aug. 23-ig, a többit pedig november 7-ig fogja befejezni. Elkészült a fapiac szélén a széles, modern kockaköves ut, amely a kórháztól a baromvásártér felé vezet. Mellette elkészült az aszfaltjárda is a vasúti sínekig, de még az ősz folyamán meghosszabbítódik egész az új sportpálya bejáratáig. Elkészült a Timárköz csatornázása, amely által a zöldségpiac és általában a Sztálin-tér vízmentesítését biztosították. A Timárköz végén levő térhez a Lenin utról is készül egy bejáró, hogy így ezt a kis teret piac céljaira felhasználják.

Ebben az évben következett be a pénzügyigazgatóság melletti magános ház lebontása is, ami által a tér bővül és megfelelő rendezést

nyer. Megindult és néhány nap múlva befejezést nyer a Gábor Áron utcában elvégzett forrásfoglalás után a közút létesítése, amely bővizű és igen egészséges ivóvizet biztosít a közönségnek.

A napokban megkezdődik a Szent Imre-utca csatornázási munkálata is, ez a felesleges talajvíz levezetését szolgálja. Folyamatban vannak az aszfaltjavítások, amiket követni fog az új aszfaltjárda létesítése. Nagyban folyik a városháza fedélzetének újjaépítése, ami elkerülhetlenné vált. Sajnos megfelelő anyagi erő hiányában új emelet húzása ez alkalommal nem volt elvégezhető.

A folyamatban levő munkák befejezésén kívül november 7-ig nagyjából befejezést nyer a villanytelep kibővítése, amelynek költségeire a város 11 millió lej kölcsönt vett fel. Beállít egy negyedik 250 lóerős motort, így biztosítják a város világitási és ipari áramszükségletét. A villanytelep kibővítésével kapcsolatban új építkezések válnak szükségessé, amelyek befejezést nyernek november 7-ig, de maga az új Diesel motor valószínűleg csak az év végén kezdi meg működését. Tervbevétték az új sportpálya be-

fejezését is, esetleg a tribün megépítésével, ha erre a város a szükséges költséget megkapja.

A villanytelep fejlesztésén és a sportpályán kívüli munkálatok kb. 6.000.000 lejbe kerülnek, ami a város évi költségvetésének felét teszi ki. Még ebben az évben el kell végezni a Szarkakő alatti forrás-feltárásokat, a jövő évben megkezdendő vízvezetési és csatornázási munkálatok előkészítését. A kormány ugyanis a jövő évre 72.000.000 lejes kölcsönt helyezett kilátásba, amellyel ezen fontos és évtizedek óta tervezett munkának jelentős része elvégezhető lesz. Ezen kívül még több kisebb munka, új utca-nyitás és más közérdekű beruházás van az építési programban, amiknek a megvalósítása november 7-re van előirányozva a többi fenti munkával együtt.

Miért tanulok?

Éppen hat hete annak, hogy elmentem hazulról egy tanfolyamra. Mielőtt elmentem volna nagyon sok falus-felem kérdezte, minek is tanulok? Most erre a kérdésre akarok felelni.

A régi tőkés társadalomban a tőkés az akarták, hogy a falusi ember ne tanuljon, ne haladjon, valósággal sötétségben éljen. Lenin és Sztálin utat nyitottak a falusi embereknek is a tanuláshoz. Legelső dolguk az volt, hogy minél több iskolát állítsanak a falusi nép számára. Ez eredményezte azt, hogy ma nem létezik analfabéta a Szovjetunióban.

A mi hazánkban is megváltozott a helyzet 1944 augusztus 23-án, de még sokat kellett küzdeniök a demokratikus pártoknak, amíg sikerült a népi demokráciát megvalósítani.

Mit jelent ez nekünk falusiaknak? Még ezelőtt két héttel nem tudtam semmit a valódi történelemből. Ma már meggyőződtem arról, hogy az, amit mi a polgári történelemből tanultunk nem volt igaz. Ez a kapitalisták javát szolgálta, nem említette meg az osztályharcot, a nagy munkás lázadásokat, ezeket mind eltitkolták előlünk.

Én is szinte megrémültem, amikor az osztályharc hírért hallottam. Mi is az? Ma már tudom, hogy nekem is fel kell sorakoznom az osztályharc győzelmes megvívására. Az osztályharc csak az őstársadalomban nem létezett. Mióta megszületett a magántulajdon, azóta mindig élesebbé vált. Most is városban és falun két réteg áll egymással szemben: a nincstelenség és a törpebirtokosok harcolnak a gazdagok vagyis a zsirosparasztok ellen.

Látjuk tehát, miért kell tanulnunk, hogy tisztán lássunk és minél többen kapcsolódjunk bele tevékenyen a mostani társadalmi fejlődésbe, mert ez az egyetlen út amely minket, mint öntudatos munkásokat elvezet a szocializmus hazájába.

Baló Gyula.

Tájékoztató a javító, magán- és különbözeti vizsgákról.

A közoktatásügyi minisztérium rendelkezései alapján a javítóvizsgák, valamint a magán- és különbözeti vizsgák f. év szeptember 3-10 között lesznek. Minden érdekelt abban az intézetben vizsgázik, amelyben javító-vizsgálatra utasították, illetve, amelyben a magánvizsga első félévéről a vizsgát letette. Az egyes tanárgyak anyaga megegyezik az 1947-48 tanévben tanult tananyaggal. Jelentkezési idő 1948 szeptember 1.

Balogh Ferenc hegedűművész eltávozott városunkból

Balogh Ferenc hegedűművész f. hó 25-én szép hangverseny keretében mondott búcsút szülővárosának. Sajnáljuk, hogy városunk ilyen művésszel lesz szegényebb, de örvendünk annak, hogy mint zenekon-zervatóriumi tanár és a kolozsvári magyar opera első hegedűse művészetét még magasabb tökélyre emelheti. Távozásával szinte pótolhatatlan ür keletkezett úgy a zeneoktatásban, mint a dalárda-vezetésben.

Bucsuhangversenyén Balogh Ferencet Tompa Lászlóné kísérte a tőle megszokott készséggel. A közönség meleg ünnepségekben részesítette a távozó művészt.

Székelyudvarhelyi rendőrség

Felhívás

A harmadik katonai körzet 81149 sz. rendeletének megfelelőleg ezuton is tudomására hozzuk Székelyudvarhely város lakosainak, hogy szigorúan tilos bármilyen khaki színű katonai öltöny viselése, akiknek ilyen holmijuk van, kötelesek azt más színűre festetni.

Mindazokat, akiket a városban ilyen katonai vagy khaki színű öltözetben találunk a 18—1058 számú rendeletben előírt kihágás miatt bíróság elé állítjuk.

Stoleru Constantin, rendőrkezes.
Chess Constantin, irodafőnök.

Székelykeresztúr város polgármesteri hivatala, műszaki iroda.

Szám: ad. 496—1948.

ÁRLEJTESI HIRDETMÉNY

Az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy 1948. szeptember 11-én 16 órakor a vármegyeháza műszaki irodájának helyiségében másodszori nyilvános árlejtés lesz a város közötti betonut és járdák kijavítására.

Az árlejtés az LCP 88—110 §-ai alapján történik.

Költségvetésszerűen előirányzott összeg: 220.000 lej.

Az árlejtésen résztvevő személyek ajánlatukhoz 5% biztosítékot kell hogy csatoljanak.

A részletes feltételek a hivatalos órák alatt a műszaki iroda helyiségében megtekinthetők.

Amennyiben a második árlejtés is eredménytelen marad, a munkák közvetlen tárgyalás útján lesznek vállalatba adva.

Székelykeresztúr, 1948 aug. 26.

Birtalan József, polgármester.

Vákár Ádám, műsz. iroda főnöke.

Udvarhely vármegye megyefőnöksége
Szám: 6614—1948.

HIRDETMÉNY

Udvarhely vármegye megyefőnöksége pályázatot hirdet a megyefőnökségnél üresedésben lévő egy gépiról (gépirónő) és egy telefonista állás betöltésére. Akik ezen állások valamelyikét elfoglalni óhajtják, a tisztviselői törvényben előírt okmányokkal felszerelt kérelmüket jelen pályázati hirdetmény megjelenésétől számított 10 nap alatt terjesszék be a megyefőnökséghez.

A kellően fel nem szerelt, vagy a fentjelzett határidőre be nem terjesztett kérvények nem vehetők figyelembe.

Székelyudvarhely, 1948 aug. 13.

Megyefőnök: Szilágyi Ignác.

Vm. közig. ü. o. főnök
Demeter Andor.

Augusztus 23

Nagy lelkesedéssel ünnepelte Székelyudvarhely és a megye lakossága augusztus 23-ikát. Bár esős, felhős idő volt tömegesen vonult ki a város lakossága és a környező községek lakossága, hogy részt vegyen a felszabadulás és a demokrácia útjára való lépés napjának megünneplésén.

Az ünnepélyen az NNP ének-kara elénekelt a köztársasági himnuszt majd Demeter Sándor, a RMP megyei titkárságának tagja román nyelven ismertette a felszabadulás körülményeit, okait és az azóta megtett utat.

Csiki János képviselő, a RMP Udvarhelymegyei titkára magyar nyelven ismertette e nap jelentőségét. Beszélt a munkásosztály vezetőinek harcáról az illegálitás, a terror nehéz éve alatt, majd a kommunista párt harcáról az egységfrontért, a fasiszta háború megszüntetéséért. Kimutatta a párt szerepét a reakció elleni küzdelemben és hogy a párt az eredményeket a munkás-osztály és a

dolgozó parasztság szövetségének megteremtésével tudta elérni. A résztvevők hangosan adták kifejezést tetszésüknek, szimpátia tüntetést rendeztek a Szovjetunió és annak vezetője mellett, valamint a RMP mellett.

A Népi Demokrácia Frontja augusztus 23-ika megünneplésére műsoros délutánt rendezett. A műsor összeválogatása, tartalma, valamint az előadás módja politikai tájékozottságról és jóízűről tanuskodott. Örvedetes, hogy ezen a délutánon a város szegény népe volt jelen. Ez a dolgozó réteg lelkesen tapsolt, tüntetett azoknál a részeknél, ahol a munkásosztály győzelméről volt szó és az együttélő népek mindjobban fejlődő barátságára iránt mutatott meleg szimpátiát. Ez a délután bebizonyította, hogy alaptalan az az állítás, hogy Székelyudvarhely dolgozó népe nem szereli a komoly műsort és meggyőz bennünket arról, hogy csak a lakosságnak egy kis része kedveli a könnyű fércmunkákat.

Ismerjük meg korunk könyveit

Hewlett Johnson:

Szovjethatalom. Titkok és tanulságok.

A budapesti szikra kiadásában 1947-ben jelent meg Hewlett Johnson canterbury érseki helynöknek a háború alatt, 1942-ben írott könyve a Szovjetunióról. A könyv érdeme, hogy bátran néz szembe a kérdésekkel és le meri vonni a végső következtetéseket Anglia számára is.

A könyv első részében a szerző ismerteti a szovjet csapatok ellenállóképességét a támadó fasiszta csapatokkal szemben és rögtön rámutat a szovjet erő titkára is, hogy a termelésbe erkölcsi elvet vitt be. Ezt azzal érte el, hogy a termelés a szükségletek kielégítését célozza és nem a hasznot. Ezen felül tudományosan is szervezte azt meg. Az ötéves tervek a tervszerű termelés eredményeit tárják elénk. Foglalkozik a szerző a tudománynak köztulajdonná válásával, az ország természeti kincseivel, az iparosítás hatalmas lendületével, a villamosítással, a mezőgazdaság fejlődésével s ezekben a Szovjetunió csodálatos fellendülését mutatja be.

A könyv második részében a gyermek, a férfi és a nő helyzetét ismerteti a Szovjetunióban, majd a nemzetiségi kérdés tökéletes megoldásával, az egészségügyi szolgálat ismertetésével és a tudománnyal foglalkozik. Mint Anglia vezető papját természetesen érdekelte a Szovjetunió vallásos élete is és ezt részletesen tárgyalja. Azok, akik még ma is a kommunizmus vallásellenességétől félnek olvassák el ennek az angol főpapnak a megállapításait. „A kommunizmus végeredményben sem intézkedéseiben, sem szándékaiban nem ellensége a vallásnak... Az orosz kommunizmus mélyebb értelemben ut a valláshoz.” Végül az élcsapatot, a kommunista pártot és annak kiemelkedő vezetőit Lenint és Sztálint ismerteti.

A harmadik részben a Szovjetunió megismeréséből levont tanulságokat ismerteti nagyon figyelemre méltó módon. Megállapítja azt a csődöt, ahova Angliát akapitalizmus juttatta. Szembe mer nézni a valósággal egész Európát illetően és így ír: „Mindenesetre már előre nyugodtan kijelenthetjük, hogy ez a háború végül is egy szociálista Európa kialakulásához vezet. S ami jön, az igazi szociálisták, nem szociáldemokrácia, amely a kapitalizmus fővédnöke és továbbtenyésztője lett. Olyan szociálisták, amely a Szovjetunió vívmányaiból és szervezetéből merít majd ösztönzést.”

Felvetíti az olvasó elé a holnap Angliáját is, amit a kapitalizmus csődjében vergődő hazája helyébe képzel. Megmutatja „középosztály” szerepét is a szociálisták felé vezető uton, akárcsak a kisiparosok és kistermelők feladatait és útját is a fejlődés vonalán. Meggyőződése, hogy Angliában „a negyvenhárom milliónyi munkás ki kell hogy vivja és ki is fogja vinni szabadságát.”

Európa kérdéseinek a megoldását is csak abban látja, ha a szociálistákban fognak össze a nagy építésre Európa különböző, most egymással szemben álló nemzetei.

A közegészségügyi állomás kérdése

Mult számunkban ismertettük Udvarhelymegye egészségügyi tanácsának közegészségügyi állomásunkkal kapcsolatban hozott intézkedését. Eszerint a tanács külön bizottságot alakított a közegészségügyi állomás elhelyezési és felszerelési problémáinak sürgős megoldására. Megérthettük ebből az intézkedésből, hogy itt az egész megyét érdeklő közegészségügyi problémáról van

szó. Rámutatott a néhány soros közlemény arra is, hogy ezt a kérdést magának a megye lakosságának kell megoldania. A megalakult közegészségügyi állomás bizottsága még nem döntötte el, hogy milyen formában fogja megkeresni ebben az ügyben a megye lakosságát, milyen elvek alapján fogja megrendezni az egészségnapot. Az egészségnapon az egészségügy megjavítása érdekében vég-

zendő munka nem merülhet ki pusztán a közegészségügyi állomás kiépítésére szükséges pénz összegyűjtésében.

Minden remény meg van arra, hogy lesznek községek és személyek is, akik nagy áldozatkészséggel és lelkesedéssel fogják felkarolni ezt az egész megye egészségügyi helyzetének megjavítására indult akciót. Erre mutat az a megértés, melyet néhány Székelyudvarhely szomszédos község lakói tanusítanak az egészségügyeket érintő problémákkal szemben. Így Felsőboldogfalva lakói Orbán Áron, Kerekes Károly boldogfalvi lakosok és Bálint Géza községi jegyző indítványára 37 széklerhomokot szállítottak teljesen díjtalanul az állami kórháznak. A homokot Kerekes Mózes adta saját homoktelepéről (kb. 10.000 lej érték). Ugyanennek a községnek a lakói ígéretet tettek, hogy a közegészségügyi állomás részére is fognak homokot és kavicsot szállítani. Ugyanerre vállalkoztak Bikafalva és Ócfalva lakói is, előbbieket 40—50, utóbbiak 35—40 széklerhomok szállítására tettek ígéretet. Az építészeti hivatal becslése szerint kb. 150 köbméter homokra lesz összesen szükség.

Köszönettel nyugtazza a közegészségügyi állomás bizottsága az első beérkezett pénzbeli segítséget: Balogh Ferenc hegedűművész, bucsu-estjének bevételeiből járult hozzá a közegészségügyi állomás felépítéséhez.

József Attila est

A REFHOSz helyi tagozata által rendezett József Attila est uttörő volt. A főiskolások ismertették a szociálista realizmust és korunk művészi irányának alapvonalait. Majd ismertették József Attila tragikus életét és költészetét. Megelevenedett előttünk az előadón az üldözött proletárköltő, aki nem alkudott meg, aki mindig osztaga szószólója maradt. Kár, hogy nem voltak ott azok a proletárok, a külvárosok lakói, akikről oly sok emberit és igazat, oly szépen irt a költő.

Felhívás

Felhívjuk a vármegye területén lakó összes vadászok figyelmét arra, hogy a vármegye területén a vadászat újabb rendelkezésig szigorúan tilos.

Az állami vadászjegyek (Permisul de vânatoare), amit a megszünt vadászfelügyelőség adott ki, felülvizsgálás végett az erdészeti igazgatóság vadászati osztályához kérvénnyel adandók be. Beadási határidő szept. 10. Akit látomozatlan vadászjeggyel találunk orvvadásznak tekintik.

Bencze Albert, erdészeti ig.

Dénes András, vadász o. főnök.

— Jól sikerült az UMTE jubileumi ünnepélye. F. hó 29-én szép közönségsikerrel rendezte meg az UMTE 20 éves fennállásának ünnepségét.

x Zongoratanítványaimat értesitem, hogy a tanítást szeptember elsején megkezdem. Vállalok néhány új tanítványt is, kezdőket és haladókat. Tompa Lászlóné.

x Elköltözés miatt eladó egy komplett hálószoza butor, egy sezlón, egy hármas lisztes láda két stélázi. Szabó Józsefnél, Mihály-udvar 2 sz.

Nyomatott az „UMGISz” könyvnyomdájában Székelyudvarhelyt.